

BETÆNKNING

Afgivet af Finans- og Skatteudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber.

Fremsat af Naalakkersuisoq for Finanser

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Karl Kristian Kruse, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Niels Thomsen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut
Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut
Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kuko, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen under EM2018 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Naalakkersuisut har om formålet med denne ændringslov oplyst, at det er hensigten at tilpasse Budgetloven, på baggrund af de erfaringer der er indhøstet siden lovens vedtagelse på forårssamlingen 2016 (FM2016/20).

Vedr. forslagets § 1, nr. 1:

Efter gældende regler henføres landskassens indtægter fra bl.a. A-skatter fra arbejde med forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer til Fonden for Langsigtede Investeringer. Der er tale om skatter vedrørende personer, som ikke har været skattepligtig til en kommune her i landet i de seneste 6 forudgående måneder og som omfattes af den såkaldte bruttoskatteordning, jf. § 72 b i landstingslov om indkomstskat.

Bruttoskatteordningen i landstingslov om indkomstskat omfatter desuden A-skatter vedrørende personer, der udfører arbejde i forbindelse med projekteringsopgaver, bygge- og anlægsopgaver

samt installations- og monteringsopgaver uden for eksisterende byer og bygder, jf. § 72 a i landstingslov om indkomstskat. Bestemmelsen, der tog sigte på det daværende Alcoa-projekt, har ikke hidtil været benyttet. Ved Inatsisartutlov nr. 48 af 23. november 2017 om ændring af landstingslov om indkomstskat vedtog Inatsisartut at udvide anvendelsesområdet for § 72 a til også at omfatte opførelse af lufthavne på vegne af Grønlands Selvstyre.

Under hensyn til, at det er besluttet, at henføre bruttoskatter efter § 72 b i landstingslov om indkomstskat til Fonden for Langsigtede Investeringer, er det fundet rigtigt at foreslå, at det samme skal gælde for bruttoskatter omfattet af § 72 a. Der lægges derved også vægt på, at provenuer fra bruttoskatter for begge bestemmelsers vedkommende må anses for ekstraordinære.

Vedr. forslagens § 1, nr. 2:

I den gældende lov henvises i dag til Inatsisartutlovens § 21, stk. 3. Denne henvisning er forkert og foreslås rettet til en henvisning til § 21, stk. 4. Der er alene tale om en lovteknisk tilretning af forslaget.

Vedr. forslagens § 1, nr. 3:

Forslaget til nyt § 32, stk. 3, tager sigte på tilfælde, hvor der som følge af valg til Inatsisartut ikke afholdes en forårssamling. Et ny tiltrådt Naalakkersuisut kan i disse tilfælde have vanskeligt ved at nå at fremlægge en beretning om Grønlands Økonomi, der med udgangspunkt i analyser m.v. udstikker linjerne for det nye Naalakkersuisuts økonomiske politik. Der lægges derfor op til, at Naalakkersuisut kan beslutte at erstatte en sådan beretning med en skriftlig orientering til Inatsisartut om Grønlands aktuelle økonomiske situation.

Vedr. forslagens § 1, nr. 4 og 5:

Med § 46 a foreslås Naalakkersuisut bemyndiget til at udstede en bekendtgørelse om etablering, ledelse m.v. af en offentlig IT organisation. Organisationen vil i givet fald skulle forestå anskaffelse, drift og udvikling af fælles offentlige IT systemer. Bemyndigelsen omfatter bl.a. adgang til at fastsætte regler om ledelsesforhold, efter hvilke kriterier IT systemer kan anses for fælles offentlige og dermed henhørende under organisationen ansvarsområde, hvordan organisationens udgifter skal fordeles mellem kommunerne og Grønlands Selvstyre, om organisationen kan påtage sig opgaver for andre end kommunerne og Grønlands Selvstyre m.v.

Med henblik på at styrke muligheden for, at de offentlige myndigheder benytter samme IT systemer på dette område foreslås Naalakkersuisut bemyndiget til at bestemme, hvilke fælles offentlige IT systemer alle kommuner og Grønlands Selvstyre er pligtige til at benytte.

Medmindre der foreligger en sådan beslutning fra Naalakkersuisut vil en kommune eller Grønlands Selvstyre således have valgfrihed med hensyn til om de vil benytte et IT system som er anskaffet, drives eller udvikles af en offentlig IT organisation.

Naalakkersuisut oplyser endvidere, at det er hensigten at reglernes indhold fastlægges efter en forudgående grundig drøftelse mellem kommunerne og Grønlands Selvstyre.

Vedr. forslagens § 1, nr. 6:

Af § 2 i den gældende Inatsisartutlov fremgår bl.a., at den samlede budgetstilling på de samlede offentlige finanser i kommunerne og Grønlands Selvstyre over den 4-årige budgetperiode skal være i balance eller udvise et overskud. Desuden indeholder bestemmelsen regler om størrelsen af den maksimale vækst i driftsudgifterne og om at der som minimum skal afsættes 7 % af de samlede indtægter til anlæg.

Bestemmelserne om opgørelse af budgetstilling i den gældende form har vist sig at være uhensigtsmæssig på enkelte punkter. Det skyldes blandt andet, at der:

- I Inatsisartutlovens bestemmelser ikke i tilstrækkelig grad er taget højde for et øget antal opgaveoverførsler mellem kommunerne og Selvstyret. Dette vanskeliggør en løbende troværdig opgørelse og vurdering af overholdelsen af kravet om, at kommunerne og selvstyret som minimum anvender 7 % af budgettet til investeringer på anlægsområdet.
- I Inatsisartutlovens bestemmelser ikke er taget højde for, at det på grund af kommunedelingen, der trådte i kraft 1. januar 2018, ikke er muligt at opgøre den bagudrettede budgetstilling for Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunias. Samtidig vil en evt. beregning af budgetstillingen for disse kommuner baseret på Qaasuitsup Kommunias regnskab betyde, at de nye kommuners fremadrettede råderum vil blive påvirket af dispositioner foretaget i Qaasuitsup Kommunias regi.
- Ikke ved opgørelsen af den bagudrettede budgetstilling i tilstrækkelig grad er taget hensyn til behovet for en indfasning af Inatsisartutloven, således at regnskabsår før Inatsisartutlovens ikrafttrædelse kan undtages.

Der er på den baggrund iværksat et udredningsarbejde, der har til formål at klarlægge om der er behov for at ændre reglerne og i givet fald fremkomme med et forslag til formulering af sådanne regler. I forbindelse med regelændringer skal det sikres at disse ikke hindrer hensigtsmæssige beslutninger om at anvende selvstyrets opsparede kapital som grundlag for foretagelse af hensigtsmæssige investeringer i nye og større anlæg m.v. Arbejdet forventes afsluttet i løbet af 2019 eller 2020.

Det foreslås således at Budgetlovens §§ 2-5 sættes ud af kraft frem til 31. december 2021, dog med mulighed for at reglerne ved bekendtgørelse kan sættes i kraft før denne dato, såfremt ovennævnte problemstillinger er afklaret før.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen var der overvejende enighed om, at der kan være fordele forbundet med etablering af en fællesoffentlig IT organisation, under forudsætning af, at kommunerne bliver inddraget ved udformningen af en sådan organisation. Reglerne om midlertidig suspendering af reglerne om budgetbalance blev henvist til udvalgets behandling, bl.a. set i lyset af, at udvalget på tidspunktet for førstebehandlingen fortsat behandlede en sag vedr. budgetstillingen for 2018.

Høring

Naalakkersuisut har i bemærkningerne til forslaget oplyst, at forslaget har været i høring i perioden 8. juni til 6. juli 2018.

Udvalget bemærker særligt, at Kommune Kujalleq, Kommune Qeqertalik og Kommuneqarfik Sermersooq, alle har påpeget, at kommunerne bør inddrages i planlægningen ved etablering af en fælles offentlig IT organisation.

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut hertil har anført, at organisationen bør etableres på grundlag af en aftale mellem alle involverede. Denne aftale vil i relevant omfang ligge til grund for udarbejdelsen af en bekendtgørelse. Kommunerne vil blive inddraget i dette arbejde, ligesom bekendtgørelsen vil blive sendt i høring. Udvalget forstår Naalakkersuisuts bemærkninger, som en bekræftelse af, at der vil ske en reel inddragelse af kommunerne.

Udvalgets behandling af forslaget

Særligt vedr. forslagens § 1, nr. 6, skal det bemærkes, at i Finans- og Skatteudvalgets bevillingssag nr. 798, har Udvalget måtte forholde sig til det forhold, at Naalakkersuisut, for 2018, har måttet ansøge udvalget om at fravige bestemmelserne om budgetstilling i Budgetloven. Udvalget har i den forbindelse lagt vægt på at Naalakkersuisut arbejder på at få skabt et regelsæt, som det reelt er muligt at agere indenfor. Udvalget ser nærværende forslags § 1, nr. 6, som et led i disse bestræbelser, således forstået, at en midlertidig suspension af reglerne skal give Naalakkersuisut tid til at klarlægge, hvordan den fremtidige udformning af Budgetlovens bestemmelser om budgetstilling mest hensigtsmæssigt kan udformes. Udvalget skal i den forbindelse bemærke, at de med forslaget suspenderede regler har til formål at understøtte en stabil økonomi for landet som helhed og i kommunerne i særdeleshed, hvorfor udvalget skal anmode Naalakkersuisut om at opprioritere opgaven, samt om løbende at holde

udvalget orienteret om processen med den ønskede justering af Budgetloven. Udvalget finder det principielt uheldigt, at det efter vedtagelsen af Budgetloven i 2017 har vist sig nødvendigt at suspendere bestemmelser i loven. Dette kan ses som et tegn på manglende omhu ved udarbejdelsen af loven og udvalget skal derfor præcisere, at nærværende forslag skal ses som et enkeltstående tilfælde, som ikke må danne præcedens.

Et mindretal i udvalget bestående af medlemmerne fra Inuit Ataqatigiit og Samarbejdspartiet skal om forslaget bemærke:

”Inuit Ataqatigiit mener ikke, at Naalakkersuisut har redegjort klart nok for, hvad konsekvenserne af at udvide beføjelsen til at henføre bruttoskatter efter § 72 b i landstingslov om indkomstskat til Fonden for Langsigtede Investeringer til også at gælde for bruttoskatter omfattet af § 72 a i landstingslov om indkomstskat vil være. Inuit Ataqatigiit stiller sig i øvrigt kritiske over for, at Naalakkersuisut i forbindelse med behandlingen af nærværende lov har afvist, at lovændringen har noget at gøre med lufthavnsprojekterne, når det klart fremgår, at der i det ovenstående netop er tale om såkaldt ekstraordinære indtægter fra opførelse af lufthavne på vegne af Grønlands Selvstyre.

Inuit Ataqatigiit mener ikke, at konstruktionen omkring at sidestille lufthavnsbyggerierne, som alle vil være bynære, med forhold som er gældende for storskalaprojekter, som har været tiltænkt ikke at være bynære, er gennemtænkt.

Inuit Ataqatigiit kan i øvrigt tilslutte sig de resterende foreslåede ændringer og vil på trods af ovenstående bekymringer tilslutte sig forslaget”

Forslagets økonomiske konsekvenser

Naalakkersuisut har oplyst, at Fonden for Langsigtede Investeringer er en budget- og regnskabsteknisk fond, som indgår i landskassen. Udvidelsen af fondens indtægtsgrundlag er således uden betydning for resultaterne i landskassens regnskaber.

Bemyndigelsen til at fastsætte regler om etablering af en organisation til anskaffelse, drift og udvikling af fælles offentlige IT systemer forventes som udgangspunkt ikke at resultere i merudgifter for kommunerne og selvstyret. En etablering vil i givet fald ske ved omrokeringer inden for eksisterende bevillingsrammer og må bl.a. forventes at give anledning til oprettelse af en ny hovedkonto på finansloven. De nærmere økonomiske konsekvenser for selvstyret af en eventuel etablering vil blive forelagt Finans- og Skatteudvalget og vil blive indarbejdet i kommende finanslove. Tilsvarende forventes kommunalbestyrelserne og deres økonomiudvalg inddraget vedrørende de økonomiske konsekvenser for de enkelte kommuner.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Karl Kristian Kruse
Formand

Sara Olsvig
Næstformand

Niels Thomsen

Jess Svane

Aqqaluaq B. Egede

Tillie Martinussen

Mala Høy Kuko